

Megjelen: hetenkint egyszer, Csütörtökön.

A szerkesztő lakása: „Pestvárosánál” 6-ik szám alatt.

Előfizetési feltételek: Egész évre . . . . . 6 ft. | Félévre . . . . . 3 ft. | Negyed évre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Hirdetések minden nyelven fölvetetnek a kiadó hivatalban. Kértek az iktatási díjakat az iktatmányokkal együtt legelőbb szerda reggeli 10 óraig beküldeni, mivel azok különben tekintetbe nem vétethetnek.

Hirdetések díjai: a háromhasabos petitior első hirdetésnél 4 kr., többszörinél 3 kr. Kinestári illeték minden egyes beiktatásért 30 kr.

Kiadóhivatal Pleitz Fer. Pál könyvnyomdája Nagy-Beeskereken, hova az előfizetési pénzek és iktatási díjak küldendők.

Előfizetési fölhívás

„Torontál”

július—szeptemberi negyedévi folyamára.

Midőn e negyedév végéhez közeledünk, bizalommal fordulunk t. olvasóinkhoz, hogy e negyedévre szóló megrendeléseiket mielőbb eszközölni méltóztassanak, hogy a lap rendes küldésében fenakadás ne történjék.

Hangzatos szavakkal nem élünk, jó akaró működésünk nyílt, — s a higgadtan gondolkodók tudjuk, hogy megértenek bennünket.

E negyedév alatt több érdekes cikket fogunk közölni, szóval: mindent elfogunk követni, hogy a t. olvasó közönség várakozásának tehetségünkhöz képest meg is bírjunk felelni.

Mi nem fogjuk keresni a harcot, de nem is utasítjuk el magunktól, ha arra felhivatunk — vagy ok nélkül megtámadtatunk.

Az előfizetési pénzeket kérjük postalutalvány mellett a „Torontál kiadóhivatalához” (Pleitz Fer. Pál könyvnyomdá-jában), czimezve, beküldeni.

Előfizetési feltételek:

Egész évre . . . . . 6 ft. — kr.
Félévre . . . . . 3 ft. — kr.
Negyedévre . . . . . 1 ft. 50 kr.

Kelt Nagy-Beeskereken, 1873. évi június 26-án.

A szerkesztőség.

Pleitz Fer. Pál,
a „Torontál” kiadója.

Torontálmegyébe bekebelezendő határörvidéki polgártársainkhoz.

Legközelebb befejezett tényéé fog válni az, mit annyian óhajtottunk s miért egész Magyarországnak küzdött: a határörvidék ismét visszaadatik az édes anyaországnak, mely az eddig elválasztott gyermekeket, örömkönyűvel fogja hön szerető keblére ölelni.

Előre is jobbnak nyújtjuk különösen azon tisztelt polgártársainknak, kiket szerencsés lesz Torontálmegyé mint saját gyermekeit üdvözölni, s kikkel egyetemben fogunk törekedni: kifejtetni a polgárzat alapelveit t. i. a polgárzat anyagi s szellemi felvirágzását.

Csak polgárosított állam tarthat igényt erős s szilárd szervezetre; mert a polgár a legelső naptól fogva megszokja szeretni az államot, mint saját tulajdonát, és ez által elsajátítja azon jogosult büszkeséget, mely az alkotmányos állam erejét és erényét képezi.

Mily fontosságot tulajdonit a magyar korona határörvidékünk polgárosításának, mutatják különösen apostoli királyunk eme szavai: „Akarom immár, hogy hű és vitéz határnépem se maradjon tovább kirekesztve azon alkotmányos jogok teljes élvezetéből, melyek azon országoknak, hova

államjogilag tartozik, törvényesen biztosítva vannak. Ezt most már annyival inkább megköveteli az igazság, minthogy az általános hadkötelezettségnek az összes monarchiában történt behozatala következtében azon nyomasztó kivételes állásnak alapfeltételei megszűnnek, mely eddigelé a határörvidéknek aránytalanul súlyos terheltségére a monarchia többi országaihoz képest okot szolgáltatott.”

Polgártársak! Nem kerülték el figyelmünket azon gyalázatos üzemek, melyekkel határörvidéki polgártársainkat alkotmányunk ellen izgatni s így piszkos kezekkel, az egységes államléthe konkolyt hinteni törekedtek, kik csak is a zavarosban szeretnek halászni s épen nem hordják szívükön a polgárok s haza jólétét.

Régóta küzdünk ezen a haza testén rágódó férgek ellen, kik előtt misem szent, kik játékot mernek üzni a fejedelem által szentesített alkotmánnyal s a helyett, hogy a polgárok műveltetését czéloznák — alávaló üzemek által veszélyeztetik a békességet, egyetértést s magát a békés polgárt is a egyenlenségek örvényébe süllyeszti.

Ezen báránybörbe öltözött farkasoktól őrizkedjétek, s ne hallgassatok az izgatók csáb szavaira. — Ne engedjétek tért azon káros elveknek, melyek Miletics s hívei valamint a „Zasztava” hirdelnek — mert ezeket az egységes államlétre nézve legkárosabbnak tartjuk.

Polgártársak! Szeressétek hazátokat, mint az Titeket a legégőbb szeretettel szeret — ragaszkodjatok azon alkotmányhoz, mely Titeket keblére ölel, védelembe fogad, s azon jogokat megadja, mely Titeket mint alkotmányos, szabad polgárokat megillet.

Legyetek meggyőződve Polgártársak, hogy alig várjuk a pillanatot, melyben annyi évek során át való elválasztás után: ismét egybeforva, az ujra való egybekelés azon örömkönyűt hullassuk, melyeket az állam legszentebb kapcsa idéz elő, t. i. a polgári szeretet.

An unsere in das Torontaler Comitāt einzuverleibende Mitbürger der Militärgrenze.

Mit Nächstem wird das zur Thatfache, was der Wunsch so vieler war, und für was ganz Ungarn kämpfte: die Militärgrenze wird dem lieben Mutterlande wieder zurückgegeben, welches das bis jetzt abgegebene Kind mit Freudenthränen an seine heißliebende Brust drücken wird.

Schon im Vorhinein reichen wir besonders jenen geehrten Mitbürgern unsere Rechte, die das Torontaler Comitāt als seine Kinder zu begrüßen, glücklich sein wird und mit denen vereint wir streben werden: die Grundideen des Staates, nämlich das geistige und materielle Aufblühen zu verwirklichen.

Nur ein Bürgerstaat kann auf einen festen Organismus Ansprüche machen; denn der Bürger gewöhnt sich vom ersten Tage an, den Staat als sein Eigentum zu lieben, und dadurch eignet er sich jenen gerechtfertigten Stolz an, welcher die Kraft und Tugend des constitutionellen Staates bildet.

Welche Wichtigkeit felbst die Krone auf die Provinzialisirung der Militärgrenze legt, beweisen unsere apostolischen Königs folgende Worte: Ich wünsche daß mein treues und tapferes Grenzvolk vom vollen Genuße jener constitutionellen Rechte fern nicht ausgeschlossen bleibe, welche jenen Ländern, zu welchen sie dem Staatsrechte nach gehören, gesetzlich gesichert sind. Dies gebietet das Recht unsfomehr, da in Folge der Einführung der allgemeinen Wehrpflicht, in der ganzen Monarchie die Grundbedingungen jenes Standes aufhören, welcher bis jetzt im Bezuge zu den übrigen Ländern der Monarchie zur unvertä-

nißmäßigen Belastung der Militärgrenze Ursache darbot.

Mitbürger! Unsere Aufmerksamkeit war stets auf jene Agitationen gerichtet, mit welchen man unsere Mitbürger der Militärgrenze gegen unsere Constitution aufwickelt und so mit schmerzlichen Händen in die Staatseinheit den Samen des Zwiespaltes zu streuen trachtete, und zwar gegen jene, die nur im Trüben zu fischen wünschen, das Wohl der Bürger und des Vaterlandes aber nicht im Herzen tragen.

Wir kämpfen schon lange gegen diese am Körper des Staates nagenden Würmer, denen Nichts heilig ist, die mit der durch den Regenten sanctionirten Constitution sich wagen ein Spiel zu treiben, und anstatt die Ausübung der Bürger zu bezwecken, gefährden sie durch ihre Agitationen die friedfertige Einigkeit.

Von diesen Wölfen im Schafpelze hütet Euch und höret nicht auf die Lockworte der Agitatoren. Nämmt keinen Platz den verderblichen Prinzipien, welche Miletics seine Anhänger und die „Zasztava“ verbreiten, da wir diese für die einheitliche Staatsexistenz am gefährlichsten halten.

Mitbürger! Liebet daher euer Vaterland so, wie dies Euch mit brennender Liebe liebt, seid jener Constitution anhängig, die Euch in ihre Arme und Schutz aufnimmt und jene Rechte bietet, die Euch als constitutionellen freien Bürgern gebühren.

Seid versichert geehrte Mitbürger! daß wir kaum die Minute erwarten, in welcher wir so viele Jahre hindurch geschieden, wieder vereint, jene Freudenthränen der Einigung fließen, die die heiligsten Bande des Staates hervorgerufen, nämlich die bürgerliche Liebe.

APRÓSÁGOK.

X. úr ösmeretes mint fukar borkereskedő ki mindig legrosszabb borából szokott inni, s pedig pinzéje telve van mindenkor a legválogatottabb drága borokkal. — Multkor lement pinzéjébe, s könyves szemekkel így sohajta fel: „Oh Istenem! mily boldogok azon emberek, kik ezen jó borokat meg fogják inni!”

Egy állatsereglet tulajdonosa, ki jelenleg Szegeden étteti oroszlanait, állatait kétféle osztva, s az egyik részszel nejt vándoroltatta a falukon. Most Szegeden nejjével ismét egyesülvén, ily hirdetményt bocsáta közre:

„Nömmel véletlenül össztalálkozván, szerencsém van a nagyérdemű közönséggel tudatom, hogy ez által állatgyűjteményem megszaprodott.

X. úr a mult napokban egy özvegnél hónapos szobát fogadott föl, s így ajánlá magát:

„Asszonyom! mondhatom, hogy eddig minden helyütt ahol laktam, a háziak megsírtak, mikor onnét eltávoztam.”

„Talán csak nem a labkér meg nem fizetése miatt”, jegyzé meg a szép özvegyasszony.

X. úr már három feleséget temetett el. — A multkor azon kérdésre, hogy melyik volt a három közül legjobb, igen röviden így válaszolt:

„Harapj egymásután három vad almába, és azután mond meg: melyik volt legédesebb?”

Azt mondják, hogy a szerelem egy kis szobában is megfér. Meglehet, mert X. házaspárnak, nem volt több egy szobájánál, s annak pedig az utcára csak egy ablaka volt. A mult napokban a nő kinézett az ablakon, s nézte az épen ott elmenő temetést. A férj is szeretett volna már kinézni, s azért boszusan szóla nejéhez: „Ugyan huzd be már számarfjedet, hadd dugjam ki az enyimet.”

Igaz-e, hogy X-ne a legszebb asszony Nagy-Beeskereken, kérdé tőlem egy szőke asszonyság.

„Igen eddigelé én is azt hittem, de most, hogy ont látom elismerem, hogy az emberek mennyire tévedhetnek.”

„Ugyan edesém”, kiáltá nejének a mellékszobából az írásba merült férj, micsoda is csak X. doktorné férje?

— Hát doktor! viszonzá nevetve a nő.
— Igaz, biz a nem jutott hírtelen eszembe.
Megtörtént.

(Házasságsovár amerikai nő.) A „New-York Times”-ban következő hirdetés olvasható: Egy hölgy, ki már kétszer vált el s gyakorlatból tudja immár, mily fájdalmasak az ily válások, harmadszor is férjesülni óhaj. Új férje keményen bánhat vele s mégis biztos lehet arról, hogy nem fog elválni. Adresse: J. C. W. 31. Wall Street. A hölgy, ki e hirdetés tárgyát képezi, nagy, erős és kiterjesztett karokkal könnyen emel nagy terheket. A fogak fehérek, a kedélyminőség gyöngéd. Óhajandók egy gentleman némi vagyonnal, elegáns, distingvált, kiesiny és szőke. Mineralolajjal való kereskedőnek előnye van.

Nagy-Beeskerek városának rendes közgyűlése június 25.

Elnök: Stefulich Mihály polgármester; jegyző: Manojlovics Miklós.

Polgármester jelenti, miszerint a pénzügyminiszterhez felterjesztett abbeli kérelme, hogy a városi adóhátralék behajtása az őszi időszakig halasztással el, visszautasított azon megjegyzéssel, miszerint ezen adóhátralék jelenleg csakis nagybirtokosok, nagykereskedők s repcetermelőktől szedessék be.

Ennek alapján jelenti továbbá polgármester, miszerint az adóhátralék behajtása tekintetéből több rendbeli lefoglalás történt és pedig épen nem a nagy kereskedők, birtokosok s repcetermelőknel; s minthogy a legfoglalt tárgyak elárverezése már 27-én kezdődik — indítványozza, miszerint a pénzügyminiszter távirati uton kerestessék meg, hogy ezen a saját ministeri rendeletével ellenkező eljárást szüntesse meg. Elfogadtatik.

Polgármester jelenti továbbá, miszerint az adóhivatal a kórházi alapot ismét lefoglalta, holott ez szentesített törvényünk alapján a lefoglalás tárgyat nem képezheti; továbbá, hogy ezen törvényellenes eljárás miatt a kellő felszólamlás megtörtént. Tudomásul vették.

Kiss Károly kétrendbeli interpellatiót intéz a polgármesterhez. — Minthogy a növevelést a társadalmi élet alapkövének tartja s minthogy e téren városunk a kellő tanintézetekkel nem rendelkezik — kérdi a polgármestert: van-e tudomása arról, miszerint néhai Szathmáry Karolina tetemes összegű hagyatékot végrendeletileg egy nőképző intézet felállítására adományozott; s ha van tudomása, minthogy a szóban forgó tárgyban történt intézkedésről semmi tudomásom nincs — kérdem az igen tisztelt polgármester urat, mit szándékozik e tárgyban tenni?

Polgármester feleli, miszerint a hagyatékrol nemesak hogy tudomása van, de kérelem intézettel a ministeriumhoz is, melynek alapján az intézet építését az ugynevezett Vendel kápolnai helyiség helyett — azt a belvárosban felépíthetni kérvényezi, valamint hogy eziránt a csanádi püspökkel, mint gondnokkal is érintkezésbe bocsátkozott.

Többek hozzászólása után határozott, hogy e tárgy jövő ülésben napi rendre tűzessék ki.

(Lapunk zártakor az ülés tovább folyt.)

A bánati ág. hitv. ev. esperesség közgyűlése

1873. évi június 18-án és 19-én Temesvárott.

Igértünkhez képest e gyűlés legérdekesebb és legfontosabb mozzanatait közöljük.

Június 18-án az esperességi gyámintézet tartotta rendes évi közgyűlését. Ezt megelőzőleg ünnepélyes isteni tisztelet tartatott, mely alkalommal az alólírott szónokolt német nyelven nagy számu, válogatott közönség előtt, mely egyházi beszéd a közgyűlés kívánatára kinyomatni s a gyámintézet javára elarusítani fog. A tek. Kovách Ágoston és nt. Frint János urak elnökléte alatt megtartott gyámintézeti közgyűlés legfontosabb tárgyát képezé azon kérdés: valjon a magyarhoni evang. gyámintézet egybeolvasztassék-e a hasonczélú, s áldásos működésével az egész világon létező evang. egyházak felségelésére törekvő németoni Gustáv Adolf-egylettel? Már tavalyi közgyűlésünkön lett kifejezve azon óhaj, hogy gyámintézetünk a Gustáv Adolf-egylettel szervi össze-

kötetésbe lépjen. Ugy a bányakerületi, valamint az egyetemes magyarhoni gyámintézet az ügyet magáéva levén, ez utóbbi a két egylet közötti viszonyok megállapítása s ez iránt rendszeres javaslat készítése végett bizottságot küldött ki, melynek munkája nyilatkozás végett az egyes egyházaknak adatot ki. Az egyetemes bizottság — miután a Gustav Adolf-egylet központi bizottmányától azon felvilágosítást nyerte, hogy az egyesülés elmaradhatlan föfeltétele a Gustav Adolf-egylet alapszabályainak feltétlen elfogadása: a feltétlen egyesülés értelmében készítette a „magyarhoni evang. protestans Gustav Adolf-egylet” számára alapszabályzatit tervezet. Miután azonban a némethoni Gustav Adolf-egylet alapszabályai értelmében minden hagyomány és alapítvány, mely különös feltételhez nincs kötve, a lipcei központi bizottmányának küldendő meg, miután továbbá gyámintézetünk — az egyesülés esetén — jövedelmének csak 1/3-a felett rendelkezhetnek szabadon, s miután végre magyarhoni evang. egyházunk e disze, a 12 év óta fennálló és példabeszéddé vált szegénységünk daczára már 140 ezer forintot gyűjtött magyarhoni gyámintézetünk a feltétlen egyesülés által nevést és eddigi jellegét egészen, önállóságát pedig nagy részben elvesztendő: a közgyűlés a nagy-beckereki egyház indítványára oda járult véleményével: hogy gyámintézetünk annak maradjon, a mi eddig volt, hogy azonban a köztünk és az áldásos némethoni Gustav Adolf-egylet között létező testvéri viszony ezentúl is a lehető legfokozottabb mérvben ápolassék, s ennek zálogául a magyarhoni gyámintézet évi jövedelmének 1/4-ed részét küldje ki a Gustav Adolf-egyletnek, alapos reményünk lehetvén ez esetben arra is, hogy a Gustav Adolf-egylet — ha iránta ily barátságos testvéri adakozási készséget tanúsítottunk — egyházaink felségelésére eddig is önzetlen nagylelkűséggel küldött adományait szinte felemeli fogja.

Esperességi gyámintézetünk a lefolyt évben 260 ftnyi adományösszeget nyert a bánáti ev. hívektől, mely összeg az alapszabályok értelmében a kitűzött célra fordítván, a közvetlen felosztásra felmaradt részből a törökbecsei, birdai és kis-semlaki egyházak segélyeztetek. Megemlítendőnek tartom azon öröndetes körülményt, hogy a begyűlt összeg — az év mostohaságának daczára — jóval haladja meg a tavalyit, mi leginkább némely egyháztag buzgóságának köszönhető.

Junius 19-én tartott a tulajdonképi esperességi gyűlés mélt. báró Ambrózy Béla felügyelő és nagyt. Frint János főesperes urak kettős elnöklése alatt. Elnöklő főesperes úr évi jelentésében örömmel emelte ki azt, hogy a lefolyt év alatt az esperességekben levő összes egyházak tisztviselői közül egy sem ragadtatott ki a halál által, hogy az egyházi élet mindig kedvezőbb szint ölt és hogy az egyház iránti szeretetnek, az evangélium buzgóságnak némely igen fényes jelenségeit a lefolyt évben is szemlélhettük.*

A körültekintő (iskolai felügyelők) jelentéséből is meríthetünk bizonyosságot az iránt, hogy iskolaügyünk tekintetében napról napra öröndetesebben haladunk, hogy az iskolába járók száma folyton növekedik, hogy egy a külső felszerelést valamint magát a tanítást illetőleg mindinkább közeledünk a törvény szabványaihoz, hogy tehát általában távolról sincs okunk, bánáti evang. iskolaügyünk állapota miatt szégyenkezünk vagy aggódunk. Hogy

* Az is tartozik egyházi életünk legöröndetesebb mozzanatai közé, hogy a papság testvéri egyszemélyességének ápolására, az egyházat igen közelről érintő időkérdések megbeszélésére és tudományos eszmészerésre valamint a papi hivatalban tapasztaltnak közlésére hivatalos papi értekezletek esperességekünkben tetting megalkultak. Az első értekezlet f. é. április 16-án Lajosfalván tartott meg.

hiányaink e téren is még vannak, elismerjük, valamint másrészt el kell ismernünk azt is, hogy egyházunk ezeknek elhárítására a legbuzgóbban törekszik. Jelesen utasítottak hitelezeteli, különösen pedig határvidéki tanítóink, hogy a magyar nyelv alapos tanítására — a törvény rendelkezéséhez képest — a lehető legnagyobb gondot lelkiismeretesen fordítsák, valamint az összhangzatos éneket is iskolai meghonosítsák és műveljék. Az egyházi összhangzatos éneklés terén oly gyönyörű eredményt kivívott Hetzl S. temesvári és Nechuta József lajosfalvi orgonista urak némi elismerés jeléül s e téren tovább fáradozásra leendő buzdításul jutalmaztatnak.

Az utazó lelkesedés tekintetében már tavaly jelentettük, hogy az állampaláva-társaság a Steierdorfn székelt eddigi utazó lelkész fizetését 600 flra emelte oly kikötés mellett, hogy lelkészkedése csak Steierdorf környékére szorítkozzék. A viszonyok azóta nem változtak. — Miután azonban ennek folytán a Steierdorf környékére utasított utazó lelkész roppant kiterjedési egyházmegyénk szétszort hiteit nem látogathatja, és Steierdorfnak anyae gyháza leendő alakítása a legközelebb időben bekövetkezni fog; és miután a némethoni Gustav Adolf-egylet egy utazó lelkésznek határozott segélyezésére örömmel késnek nyilatkozott: esperességi ügyszékünk azt határozta, hogy egy új utazó lelkész állomást állítand, még pedig Zsombolyán.

Az esperességi törvényszék (consistorium) ujonnan megalakult. Elnökévé Bielek Vilmos, alelnökévé Kovách Ágoston választották meg újra, esperességi ügyészek pedig Kéler Elek, mindnyájan n.-beckereki ügyvédek.

Végül bejelenteték az esperességi hivatalokra beérkezett szavazatok alapján a szavazatszedő bizottság által a következő eredmény: Esperességi felügyelővé lett ismét Mélt. báró Ambrózy Béla úr, bánáti főesperessé n. Kramár Béla, temesvári, főjegyzővé n. Skultety Sándor birdai, torontali dékánná n. Abaffy Lipót tót-aradai, határvidéki dékánná n. Bujkowszky Gusztáv lajosfalvi lelkész urak. — Legyen Isten áldása működsükön! Az alesperesi, pénztárnoki és a temes-krassói dékáni hivatalokra új választás rendelkezett el.

Kelt N.-Beckereken, 1873. évi jun. 23-án.

Moczkovcsák János T.,
n.-beckereki ev. lelkész.

Ujvidék ünnepélei.

Ujvidék, június 18-án.

A létűn három napi június 14-16-ki ünnepélekről bátran mondhatjuk, hogy azok korszakot alkotók e város történetében.

Nem a honvédszázló-szentelés magasztos ténye egyedül, de sokkal inkább amaz egyén rendkívülisége, ki ez ünnepéleket éltető lelke volt, teszi ily maradandólag emlékeztetővé e napokat. Haynald szeretreméltósága, 6 ízben hallottat classicus magyar szónoklata elvarázsolt mindenkit, az ő tényleges tette országossá a dél-bácskai 6-ik honvéd-százlójai zászlószentelését, s az ő méltatása lehetett legkitűnőbb elégtétel azon honleányi áldozatokért, melyeket a zászlóanya Gromon Dezsőné, szül. Zákó Izidóra, Zákó István 1848-as derék honvédörngy gyermeke csaknem példátlan nagyságban (12,000 forinton felül) hozott e hazai szent ügy emelésére.

De szóljunk már lehető röviden az eseményekről.

Junius 14-én hajnali 2 órákor ezrekre menő tömeg várta az érkező főpásztort a Duna gőzhajó-állomáson. Mert noha ő exciája a helybeli plébános főt. Bende Imre apát úrhoz intézett levelében minden fogadtatási ünnepélyt és ha-

rangozást kikért, de a polgárság — élén a kath. egyházközösségnek itt igen kifejtett képviselő-testületével, nem tarthatá magát vissza, hogy az éji csendben is imponans fényvel ne fogadja ezen érdemeket szerzett egyháznagyot. 200 nemzeti színű lampion fénye, és a helybeli két tüzlőtö-egylet petroleum-fáklyái oszlatták szét az idő homályát, mely ritka látvány önkényt adá ajkára az érseknek a hasonlatot a tisztelgők keblében lángoló honszeretetről.

Diadalkapu volt emelve a plébániatérre vezető bejáratnál nemzeti zászlókkal s „Éljen Haynald!” nagy aranybetűs fölirattal.

Az érsekkel egyidejűleg érkezett meg a zászlóanya és férje, kiket a honvédtisztikar diszben fogadott s a nép szintén melegen megéljengett.

Reggel pedig a templomok tornyai számos magánház s a zászlóanya lakásáról nemzeti zászlók hirdették az előnap ünnepélyességét.

Kilencz órákor csendes misét mondott az érsek és egy magyar bérmeási beszédet tartott. Azután fogadá déli 1 óráig szüntelenül a küldötségeket és egyes tisztelgőket. Majd disz-ebét következett az apát úrnál, hol együtt volt Ujvidék és Pétervárad polgári és katonai csaknem összes kitűnősége, a budapesti vendégek közül Jekelfalussy Lajos minisiteri tanácsos, ki mint honvédhuszár-kapitány jött ez ünnepélyekre, a helybeli honvédpáncsnok meghívása következtében, Péchy László urral.

A szíves házi gazda ismert kitűnő szavával köszönté föl nagy vendégét, ki aztán az összes jelenlévőket és külön a zászlóanyát elítelte.

Este önkényes kivilágítás s a kath. község képviselőtestülete által rendezett nagy faklyás-zene volt. 200 faklyatartó kört foglalt az érsek lakása előtt.

A tisztelgők nevében Kellér fiatal ügyvéd beszélt, udvozetlere hosszan felelt ő excija, fölhiván Ujvidéknek minden nyelvű és rendű lakóit a trón iránti rendíthetlen hűségére.

A tömeg aztán — esőben — a zászlóanya lakása elé vonult, hol a cs. k. Alemanezred zenekara ismét több darabot játszott. Majd zászlósan, örömmujongva, de azért renddel, bejárta a tüzikgyő a város főutczáit, bizonyosságot téve a nemzetiség elleneknek, hogy a többséget e veszelyes ponton már mégis a hazafias elem bírja.

Vasárnap, június 15-én a város nagy főtere, melyet csupa emeletes-ház szegélyez, s melyre tekint a kath. templom is, 8 1/2 órákor a cs. k. rendes hádsereg egy diszszázada és 400 honvéd-katona által beosztva, elfoglaltatott. Középpütt tábori kápolna-sátor, e mellett cserlomboktól takart szöszék.

Az érsek fényes, nagy segédlettel 9 órákor benn a templomban kis misét mondott. Aszaltára fektetve láttuk itt a szép fehér selyem honvéd zászlót, s e gazdag zászló-szalagot, melyről a „M. P.” 127. számában röviden már szözlünk, s mely a következő aranyhímzett föliratokat tartalmazza: „Szent az ügyünk, nem rettegünk! Gromon-Zákó Izidóra, a dél-bácskai 6. honvédszázlójának 1870.” (Miódön t. i. a zászlóanyai szép tiszre fölkérték.) A lobogó rajzai szigoruan ez előirat szerint az uralkodó monogramját s a magyar állam nagy cimereit viseli.

Az összes polgári és katonai hatóságok, a zászlóanya és korszor-leányai jelen voltak a misén, melynek végeztével a térre vonult ki, a többi hitelekezt papjai kíséretében az érsek és a már előszámláltak. Szerencsére, mintha csak látszólag kedvezni akart volna a nap, érelteté ugyan meglegt, de az egész szertartás alatt nem tört elő a felhők mögöl s többé eső sem volt az ünnepély végeig, s így a délutánra tervezett népmulatság is fényesen sikerült.

Hatalmas toll kellene hozzá, hogy csak gyöngén jellemezzük is ama háromnegyed

óraig tartó remek beszédet, melyet Haynald a honvédséghez és a nép minden rétegéhez tiszta, átható hangon, tűz- és lelkesedéssel mondott, — közvetlenül a zászló beszentelése előtt.

Leirhatlan a hatás, mit Haynald beszéde hallgatóira tett.

A zászló-szentelés fényét a szögbeveréseket, a többi (gör. kel., mindkét evangélikus h. és izraelita) hit felekezetű papok könyörgéseit; a honvéd-parancsnok szöszatát, az eskütel-telt és csapat-elleltetést, valamint az érsek által a zászló-szentelés után végzett bérmeást helyszüke miatt már csak egyszerűen sorolhatjuk el.

Fényes és gazdag volt a diszbehé is, melyet d. u. 2 órákor Almoslino termében adott a zászló-anya és férje, közel 300 személyre. Ő Felszögek, a kir. család és József fkg honvédfőparancsnokra, Haynald mondá to-asztot, honvédek nevezvén egyebirant minden jó polgárt, ki bármely téren kötelességét pontosan teljesíti. A zászlóanyát az illető honvéd-zászlójai parancsnoka Rapun Jenő elítelte. Ujvidék város főispánja, Flatt Endre Haynaldrá, Macsvánszky Pál polgármester a magyar kormányra. Bende Imre apát a honvédelmi minis-teriumra, Mártonffy Károly, Bács-Bodrogh főispánja, Gromon Dezső, Pongrácz László, Jekelfalussy Lajos, Kondorosy György és Komlósy Lajos emeltek még parohakart a társadalom, a honvédség és a hölgyvilágra.

A népmulatságot 5 órákor látogaták meg kocsin az összes vendégek, s este a szépek is mulathattak a tisztí kar által rendezet báiban.

16-án reggel elutazás előtt még az iskolákat látogató meg az érsek s tanácskozást tartott az egyházképviselőséggel a legnagyobb részt saját áldozatkésziségeiből már a jövő évre itt fölállítandó apacza-nőnevelde érdekében. S aztán 11 órákor a gőzkajon elutazott, Futakig kísérve egy küldötség által. A Duna partjain vett búcsut az ezreke menő tisztelő tömeg a zászlóanyától is — boldogságot kívánva életére és jeles férjére. „M. P.”

A hazai földművesosztály részvétele a vilákiállítást megtekintésében.

Korszerű fölhivás megyéinkhez.

A alábbi indítványban oly térre akarjuk fordítani törvényhatóságaink figyelmét, a melyre rálepvén, bizonyosságot tehetnek arról, a mit sokan és eddig méltán tagadtak, hogy t. i. a megyei intézmény életre való és a benne foglalt lakosság érdekeire jótékony áldásos befolyással is lehet.

Ezelőtt néhány nappal e sorok íróját a véletlen Mosonygyén keresztül vezette Bécs felé, s mmt magyar ember, a közbeeső állomásokon érkező utasoktól legelőbb is mi újság a vármegyéjűkben? — kérdésre öhajvian feleletet nyerni, itt nem valami nagyhangu, de egyszerűs mind nagy ürességre mutató szavakat — de annál inkább practikus, életbevágó dicséretes dolgokat hallott, mire honfiai öröm kelt szívében, mert látta, hogy van megye, mely a kedvező körülményeket önművelődésének javára kevés áldozattal fel tudja használni, s mely az által iparkodik kitűnni, hogy gazdaszátat olyképen kezel, miszerint az utasnak a vasuti kocsik ablakján keresztül is azonnal szemébe öllik a cultura azon foka, mely ezen megye gazdaságát általában példánygazdaságnak méltán nevezheti.

De térjünk tulajdonképi tárgyunkra.

Ezen kis vármegyében tehát akkor nagy mozgás volt, készülődött minden község, város, falu, talán valami more patrio fejbeverő választásra, valamint magnum áldomásivásra? — korántsem — itt sokkal nevezetesebb dolog

TÁRCZA.

Árnyképek.

(Beckerek éjjel és nappal.)

I.

Mindennek meg van a maga fény- és árnyoldala. — Mi a fényt mellőzni fogjuk és csak az árnyal foglalkozunk.

A fény, úgyis krach-ot mondott; az árny papirosai nem estek le a bőzén, mert ezeket nem vette senki, ezek most is szilárdabban állanak, mint a beckereki Bega hajók aktái, sőt többet mondok szilárdabban, mint X. úr Kompolliné asszonyosság kegyeiben.

Szóval beszélni fogunk mindenről — de a mennyei lehetséges, csak az embereknél szeretnénk maradni; a kövezettel és a város hiányaival engedjük továbbra is, ami igen tisztelt erélyes polgármesterünket foglalkozni.

Szó, ami szó, de bajos dolog városunkban valamit írni anélkül, hogy az író az emberekről megfélekedhetnének; már csak azért is, mert Darwin mondotta: hogy az embernek legközelebbi rokona a „majom.”

A majmokról és ennek rokon fajáról az emberekről, hogy ne lehetne tehát hasábotok írni. Megvallom e faja az embereknél kedvenc tanulmányom tárgya volt mindig, s emiatt gyakori sétat tettem a nagy utcában, s mondhatom nem siker nélkül. — El vagyok arra is készülve, hogy X. úr össze fogja szidni Darwint azért: hogy a majmokat annyira meg ösmerte, és nyíltan ki merete mondani, hogy ennek rokon faja az „ember.”

Már isten neki, magam is kimondom, hogy mi emberek vagyunk a legnagyobb majmok. Szegény Darwin! nem volt igazságod, midőn

a majmokról származtatott azokat, a kiket emberi néven ösmernék. Sétáltál volna csak annyit a nagy utcán mint én, sétatim nappal tettem, s nem csoda, ha a nap tüzes fényénél oly dolgokra is bukkantam, a miről a nagy utcán a Staics ház előtt alvó éjjeli őrnök fogalma sincs.

Ki látott hitelezte alva, s éjjeli őrt ében. Én még nem, s azért beszélni fogok helyette is, csak egyre kérem t. uraimék és asszonyaimat, hogy ha talán valamelyikök véletlenül az árny képek között magára ösmerna, a világért sem fogatkozzék, mert akkor még Dr. Plechl sem segíthet rajta, hogy e miatt idegbetegségbe ne essék.

Én mosom kezeimet, én nem vagyok hibás, hogy önöknek nem tetszenek a komoly irányú tárczák. Uram fia! hisz nem jelenhettem meg sehol sem anélkül, hogy e szavakat ne intézték volna hozzám: „hát maga azt gondolja, hogy mi az ily komoly tárczákat szeretjük — na bizony, hallja maga igen csalatkozik, ha azt hiszi! Ha komoly dolgokat akarunk olvasni, akkor hozatunk magunknak bibliát, vagy elmegyünk a megyei gyűlésre aludni; vagy ír nekünk pikáns tárcza, czikkeket, vagy evaporálunk mint a camphor. — Tessék.

Már most mit csináljak, kinek fogadjak szót? Meg van, megpróbálok magam is mint X. úr, ki naponkint annyiféle elvet vall, a hány emberrel beszél.

Az ember soha sem tudhatja, hogy mire fekszik és mire kell föl. Velem is megtörtént, hogy lefeküdtem mint nőtelen és föllbredtem mint házas, még pedig kétszer. Kérem a házas szó alatt tessék feleséget érteni, mert házam fájdalom nincsen, ha csak mint lapszerkesztő a nagy jövedelemből itt Beckereken nem szerzek majd egyet.

Sokan irigylük e kenyeret tőlem. Pedig ha tudnák, hogy mennyivel jobb ennél a katona

profont, hát még az a kenyér, amit mameluk kenyérnek neveznek; én még nem kóstoltam, de amint X. úr meséli nem megvetendő dolog.

Hogy is mondta csak az a tanító az uraság asztalánál felszolgáló Kammerdienernek, midőn a szájvizel háromszor is megkínálta „köszönöm nem eszem.” Na tehát mi sem kérünk belőle, de e helyett térjünk a doglora s mondjuk el, amit elmondani akarunk.

Borzasztóan esett az eső. A kimenetről szó sem lehetett, senkit sem lehetett látni az utcán, csak a szegény póstakihordót és X. urat, e mozgó hirkelepet. — Nem csoda, ha üres kebellet és üres gyomorral, végig nyúltam a numero 6 pamlagán, irigyelve azok sorsát, akik még keresnek és várnak valamit.

Hallga. — Kopogtatnak. — Szabad, tessék, herein! — Gondolhatják, hogy ily lelki állapotban szívesen látott vendég még Galicziáner is.

Nem ő volt, — egy asszonyosság nyitott be hozzám.

Igen, egy asszonyosság, aki nem minden napi egyéniség. Ez oly nő, ki sohasem hódított, mégis két férjet temetett el. — Mind a kettőt homeopathyce gyógyította, ügyes orvos kezelte, mert mind a kettő szerencsén meg halt.

— Szerkesztő úr! emlékszik még reám! — Hogy a menyköbe ne, mindig eszembe jön ön asszonyom, valahányszor a mulandóságról gondolkodom.

— Ejnye, ejnye hiába, ön mindig a régi marad; hát már soha sem lesz ön udvarias, nekem ilyen bököt mondani, hát én és a mulandóság egyek vagyunk?

— Oh nem! ön előttem azokat a jó régi napokat képviseli, melyek fájdalom már rég elmúltak.

— Megengedi, hogy helyet foglalhassak? Ezt a széket elfoglalom, így ni.

— Tessék, akár hármat, pardon, csak kettő van a szobában. De azért sohasem confundálja magát, úljön le a pamlagra, tegye lábait a székre, s fejté ha épen jónak találja a quadropra.

— Ön csak mindig a régi marad.

— Micsoda, adósságesínaló?

— Az is. — Megengedi, hogy beszél-

gessünk. — Amint önnek tetszik, különben én a stille Mus kot is értem, még az a játék sem ösmertelen előttem, hogy der König von Spanien ist tot. — Parancsol egy fagyallatot, — szerencsére még Pötínál van hitelem. — Lui, Lui, hej pinceszér, ein Glas Wasser, Zeitung und Fidibus.

— Csak nem akar jelenlétemben újságot olvasni.

— A világért sem, rendelkezésére állok asszonyom.

Ez alatt a numero 7-ben valami sertés-kereskedő rendkívüli módon hortyogni kezdett.

— Hallja uram, hogy a szomszéd szobában valakinek mily nyugodt lelkiismerete van.

— Hasonló az önéhez, asszonyom.

— Tudja ön, hogy nekem érdekes fiatal-ságom volt.

— Csak volt, elhiszem! — Ez az ember hortyogása kiállhatatlan. — Hej pinceszér, menjen be a szomszéd szobába költse fel azt a hortyogó passagirt, mondja meg neki, hogy nem csak maga van a vendéglőben.

A pinceszér kevés idő múlva visszaérkezett azon jelentéssel, hogy lehetetlen felköltöni. A „Torontál” czimű lap van a kezében, s úgy alszik.

Na ha ezt olvassa, úgy csak holnap reggel fog majd feleledni.

készült, ugyanis ezen kis vármegyének derek, fiatal, s erélyes alispánja Simon Gyula indítványára elhatározta, hogy a megyéből felhasználva a körülmények által adott előnyös helyzetet, a bécsi világkiállítás megtekintésére egy olyan külön vonatot rendezzenek, melyben minden faluból néhány földművelő részint saját költségén, részint pedig közkölség által gyámsolva ebben részt vehessen, — mi annál könnyebben volt kivihető, mert mint hallottuk, a megye székhelyéről Bécsig és vissza egyegy személy után az utazási költség 2 forintba lett megállapítva. Egyébiránt nem lehet feladatunk itt a kérdéses eszmének miként történt gyakorlati kivitelezését okoskodni. Mi csupán az eszmét karoltuk fel, s e helyütt mindenek előtt kell, hogy Mosonmégye alispánjának Simon Gyula urnak legőszintebb honfiumi köszönetünket nyilvánítsuk, hogy ezen nagy haza anyai megyeiben oly sok jeles alispán között a szerény kis Mosonmégye alispánjának agyában született meg azon szerencsés eszme, hogy a bécsi világkiállítás megtekintésében a földművelő osztály is aránylag jutányos ár mellett részesíthessék. De nem mulasztjuk el ezuttal azt sem, hogy azon fájdalmas érzetünknek ne adjunk kifejezést, miszerint a saját útján ezen szerintünk igen is practicus eszme tudtuk szerint egyetlen egy lap újdonsági rovatában mint valami csekély fontosságú újdonság említett meg. Holott az talán mégis nagyobb figyelemre is méltó lett volna.

Álljunk meg mi tehát egy kissé, s gondolkozzunk ezen eszme felett, miként lehetne ezt akár a kormány, akár pedig a megye kezdeményezése által az egész hazára életbe léptetni. Mindenekelőtt a mi az időt illeti — időnk volna hozzá még elég, a mennyiben a közkiállítás az őszig, talán október hó végeig látható lesz. A további kivitel módra, tudniillik a közlekedési összeköttetésre nézve egy tekintet Magyarország földrajzára elég megnyugtató választ ad. Alig van megye e hazában, mely ha közvetlenül nem is, de legalább megközelítőleg vasút által nem érintenék. — A vasúti igazgatóságoknak tehát érdekében leendő, minél több oly vonatot rendezni, mely által ők is csak nyérhetnek. A célszerűség talán azt javallaná, hogy egy-egy megyéből utazó társaság, például 1200—1400 ember, egy s ugyanazon vonattal indulhatna el hazulról, s haladhatna fel egész Bécsig, hogy a vagonokba való átköltöztetés által ne okoztathassék sem hátravagy elmaradás, szóval, hogy a lehető legkönnyebben és a lehető legrövidebb idő alatt jussanak el a társaság rendeltetése helyére és vissza. S ez annál könnyebben volna eszközölhető, mert ilyen vonatok a közbeeső állomásokon utasokat különben sem vesznek fel, s így gyorsan minden megállapodás nélkül haladhatna.

A mi magát a megyét illeti, honnét egy ilyen vonat rendeztetnék, enek miként leendő meghatározásába nem ereszkehdünk, mert ezt helyi és egyéb viszonyok fognak leginkább megmondani, hogy hol s mily intézkedések szükségesek ezen eszme életbe léptetésére. Mi itt csupán — mint már fentebb is mondtunk — az eszmét akartuk felkarolni, mely szerint rendelje el a kormány vagy a megye, de mielőbb.

Hogy a megyebeli minden községből 2—4, sőt ha több is akad, több is, szóval a lakosság, arányához mérve annyian a hányan vállalkoznak saját költségén, s csak azon esetben, ha erre nem akadna ember, szemeltessek ki közkölségen ellátandó olyan földművelő osztálybeli egyéniséget, a kinek műveltségi felfogása olyan, hogy az általa látandókról haza érkezése után polgártársainak, úgy a magok nyelvén, el fogja mondhatni az általa tapasztaltakat. Egy ilyen embernek előadása sokkal jobban vérebe és szívbe megy át a népek mint a kaputos ember okoskodása. S ez által odajut majd a dolog, hogy a malom alatti politika is helyesebb áramlatba megy át.

Őszintén szólva — meglehet, hogy mi talán nagyon is optimistius szemüvegen nézzük ezen dolgot, de azon erős meggyőződésben vagyunk, hogy ezen eszmének, ha az kellő elővigyázat és practicus irányban karoltatik fel, felette nagy hordereje lehet földművelő népünk művelődésére, mert ezután otthon a faluban nem csak a kiszolgált baka és a rugott huszár fog Oberenciáru regélni, hanem megbízható, ahhoz értő emberek fognak a tapasztaltakról gyakorlati dolgokat elmondani.

A világkiállítási bizottság magyar osztálya, de még a kormány maga is, sőt talán a közös hadügyér is lesznek oly előzékenységgel, hogy egy — s másban, kezére járnak az ekként főlránduló társaságnak, különösen Bécs városa, vagy a közös hadügyér az által, hogy vagy olyan nagyobb középületet vagy kaszárnyát, mely talán jelenleg nincs igénybe véve, ily célra átengedend. Földnépünk megszokott igénytelensége mellett csak egy kis hajlékba meghuzhassa magát, a tarisznyából napokig élél, — s ha 4—5 nap alatt megtekinthe mindazt, a mi reá nézve leginkább bir vonzerővel, ismét haza indíthaték.

A kivitel részletei az illető rendezők és intézők bölcs belátásától függvény, ebbe nem is akarunk belebocsátkozni, mert ez túlterjedne e sorok körén, mi csupán az eszmét, mint szerintünk igen korszerűt akartuk e fölívásban megyeinknek figyelembe, s honfiumi buzgóságába ajánlani. M. P.

A közkiállítást látogatni készülőknek.

A f. é. május 1-jén megnyitott bécsi közkiállítás ez idő szerint egész Europa művelt közösgét érdekelvén, igen természetes, hogy

az városunkban és vidékünkön is gyakran a közlarsalgás tárgyát képezi. Nem is hiányoztak már eddig is, noha maga a kiállítás mind- eddig nincs, és nem is tudjuk, mikor lesz egészen berendezve, kik részint csupa kíváncsi- ságtól ösztönözöttek, részint realisabb, tapasztalási és tanulási vágytól vezetettek, már meglátogattak. De fájdalmas hatást szült bennünk sokaknak azon őszinte nyilatkozata, hogy noha a vállalat nagyszerűségétől a bámulatot meg nem tagadhatják, őket a kiállítás ki nem elé- gítette, és épen azért várakozásuknak sem volt képes megfelelni.

Reméljük, hogy az újabb kornak e valódi bálványát, amint rendezése befejezéséhez mind inkább közeledik, ezentúl lakótársaink is még sürűben fogják látogatni. És a mint ezt csak helyeselnünk és óhajtanunk kell, úgy sajnálnók, ha többen lennének, kiknek fáradságukat és költségeiket meg kellene bänniök. Epen azért a szerzett tapasztalások nyomán kötelessé- günknek tartjuk, nem ugyan utasítást, melyre jogosítva nem vagyunk, hanem jó szándékú tanácsképen a látogatók nézve néhány gyar- korlati szabályt elmondani.

Mindenekelőtt kijelentjük, hogy a ki a közkiállításnak csak valamely csekélyebb rész- letét is némileg tanulmányozni, vagy csupán felületesen is megismerni óhajlja, ez úgynek egy napnál mindenesetre hosszabb időt kell szentelnie. A ki egy napnál tovább ott nem időzhetik, az egyéb eredményre nem számol- hat minthogy egyszerűen ezt fogja mondhatni: „En is láttam a világkiállítást! Természetes, hogy ennek számára nekünk nincs valami külö- nös tanácsunk.

De akik akár egy fölmenettel egymás után több napot ott tölthetnek, akár több ízben fölrandulhatnak, azoknak a leglisztább szándék- ból a következőket ajánlhatjuk:

Mindenekelőtt jó szolgálatot fog tenni, ha az, ki a közkiállítás látogatása céljából Bécsbe szándékozik fölmenni, már előre némi tájéko- zást szerez magának a kiállítási tér fekvéséről és berendezéséről. Ilyen helyrajzok nemcsak különböző lapokban voltak már közölve, de a tér rajzai és leírásai is minden könyvkereske- désből néhány krajczáron kaphatók. Azonkívül Liptai Pál hazánkfiától „Magyar kalauz“ cím alatt egy magyar nyelven irt részletesebb utasítási is fog legközelebb megjelenni. Az ilyen tájékoztató leírások és utasítások megszerzését és figyelmes elolvasását tehát minden látoga- tónak ajánljuk. Némi hasznót fognak ezek nyújtani még azoknak is, kiknek körülmények lehetetlené teszik, hogy a kiállításban egy nap- nál hosszabb időt töltsenek. Annál sikeresebben fogják azoknak hasznát vehetni azok kik akár egymás után, akár felbuzgósításokkal több íz- ben kereshetik meg a kiállítást.

Ezeknek továbbá ajánljuk, hogy az első látogatás alkalmával, ne állapodjanak meg az első pontokon, vagy egyes tárgyaknál, melyek figyelmüket némileg megragadják. Mert ilyen eljárás mellett könnyen megtörténhetik, hogy olyan helyeken fogják a becses időt eltölteni, melyeknek közelebbi ismerete kevésbé áll érdekükben, míg a sokkal fontosabbak figyel- mesebb tanulmányozása épen azért lesz kény- telen elmaradni, mivel már kifogytak az időből.

Sokkal célszerűbb tehát azon eljárás, hogy az első látogatást, csak általános átnézet- nek, a helyfekeve, a szakok és államok be- osztása megismerésének szenteljük. De már ekkor igen jó lesz arra ügyelni; mely szakok, mely osztályok, vagy mely népek azok, melyek- nek kiállítási tárgyait közelebből óhajtjuk tan- tanulmányozni. Itt azonban ismét nem szükséges, hogy épen egyes apróságokra, vagy is inkább részletekre nagy gondot fordítsunk, hanem az ilyen kiszemelt osztályok vagy országok kiállítási czikkei terfvéketét jelöljük meg mennél hí- vebben magunknak, hogy midőn a legköze- lebbi látogatás kedvéért ismét eljövünk, a ki- szemelt szak vagy egyes czikket keresésére ne kelljen újra sok időt pazarolnunk.

Ilyen második látogatás alkalmával már czelszerű az egyes czikkeket nemcsak minden oldalról részletesen megtekintetünk, hanem az egészet úgy, mint a részleteket jól az emlé- kezethez bevésünk, hogy más újabb tárgyak szemlése által az egésznek képe el ne mo- sódjék, s azon helyzetbe jussunk, hogy még egy ízben legyünk kénytelenek az ilyen fon- tosabb vagy ránk nézve érdekesebb czikkeket fölkeresni, ha csak azt nem akarjuk, hogy az egész látogatásnak lelünkben semmi nyoma ne maradjon.

Ha a második látogatás alkalmával anyi idővel nem rendelkezhetünk, hogy még harmad, vagy negyed ízben ismételjük látogatásunkat, sokkal czelszerűbb, a kiszemelt osztályokból kevesebb tárgyat jól megfigyelni, mint a nagy tömegben ismét csupán felületesen végig futni; mert ez újra csak azt eredményezné, hogy a felületes vizsgálataknak nyoma rövid időn elmo- sodnék, s ez esetben fáradozásunk és költség- günk egyaránt meghiusulna.

Azok itélete szerint, kik már megtekintet- ték a közkiállítást, sokkal czelszerűbb nekünk pozsonyiaknak, kik Bécshez közel lakván, az utat többször ismételhetjük, egy fölmenet alkalmával a kiállított czikket 2—3 napi vizs- gálata után a kiállítást elhagyva, ismét néhány nap mulva fölrandulni, mint a látogatókat 5—6 napon keresztül egymás után folytatni. Az ilyen nagyon gyakori látogatás által ugyanis a különféle tárgyak változatos tarkasága köny- nyen azt okozhatja, hogy egyiket a másikkal összezavarjuk, s akkor az egyesek képe nem marad meg oly tisztán és híven emlékeze- tünkben.

E gyakorlati szabályokra óhajtottuk a közkiállítást látogatni szándékozó olvasóinkat

figyelmeztetni azon szándékkal, hogy őket hiába való sikeretlen fáradozástól megóvjuk. Remél- jük, hogy ez egyszerű észrevételnek nem ves- zük rossz néven, s meg fognak bocsátani, hogy az azok közlésére elfoglalt kis tér e becses lapokban nem fognak sajnálni. P. L.

HIRHARANG.

* A „Temesi Lapok“ 24-ik számában me- gyénkből két levelet látnak; az egyik Zsom- bolyáról, a másik T.-Becséről szól. E levelekben oly dolgok mondatnak el, melyeket (bár-e tárgy- ról többé szólni nem akartam) megjegyzés nélkül nem hagyhatok. Istvánfy t. barátom téved, ha azt hiszi, hogy a hirharangban közölt nyilatkozatokra a szerkesztőnél kevesebb súly volna fektetve, mintha azok a lap első hasábján jelennének meg. Megbocsát t. barátom, de én a szerkesztő keserű kenyerét nem most eszem először, meglehet, hogy nem találtam föl a böl- cesség követ, de annyit minden esetre tudok, hogy nem igyekszem kisebbiteni azt a pártot, melynek magam is igénytelen tagja vagyok. A hirharang rovata nem különbözik semmiben sem a lap többi rovataitól, ha csak annyiban nem, hogy e rovatot az olvasó közönség leginkább szokta figyelmére méltatni, s ez az a rovat, mely leginkább olvastatik. A fővárosban szer- kesztett lapoknál is minden nyilatkozatot a hir- harangban szokott megjelenni. Deak Ferencz nagy hazánk fia, a magas kormány tagjai, ha valamely tárgyban nyilatkoznak, nyilatkozataik mindig itt adatnak ki, mert itt van a helyök. — Lám azok közül még eddig egynek sem jutott eszébe, a szegény szerkesztőre aprehendálni, pedig azt hiszem, hogy ezek a tekintélyben adhatnának nekünk vagy 15 vor-t. — Továbbá azt kérde t. barátom, hogy „miért jelent az meg aláírás nélkül?“ Erre egyszerűen azt felelem: mert nekem a nyilatkozat Várnay úr által így adatott át; én pedig saját felelősségemre senki nevével alá nem tehetem; különben a nyilatko- zatban tisztán ki van mondva, hogy a „Deák- párt“ — ennél azt hiszem csak Chinában — követelhetnek többet. Vége: „hogy hazafias buzgalmamról meg van győződve, s elismeréssel viseltetik iránta,“ azt köszönöm abban nem is lehetne kételkedni — (mert a tények az ellen- kezőjét mutatnak fel) senkinek, annál inkább t. barátomnak, mivel más fél év óta együtt halad- tunk a journalistika rögs és haládatlan pályáján, az igaz, hogy nem járunk vasúton — de meg is látszik rajtunk. Ezek után azt hiszem, ha most talán kissé el is tértek nézetünk azért ha szükség lesz, az együttes erőre ismét találko- zunk. — A zombolyai levélre csak annyit jegyzek meg — ha be fog következni a sza- kadás, melytől levelező annyira fél, annak nem mi, de hamarabb a nevezett levélírója lesz az oka.

* A multkori közgyűlésen főispán úr Ö. Méltósága által, az üresedésben lévő 1-ső megyei aljegyzői állásra Botka Géza t. barátunk másod aljegyző, lett helyettesítve. — Hiszem, hogy a jövő szeptemberi gyűlésen ugyan ő véglegesen is meg fog választani.

* Lapunkban ezentúl minden nevezetesebb czikk német nyelven is meg fog jelenni. Ez által csak azon folytonos felszólításnak akarunk eleget tenni, melyet a nagy közönség naponta intéz hozzánk. — Ez által is csak azt mutatjuk meg, hogy mi olvasóink kívánságának a lehe- tőség határáig mindenkor készek vagyunk meg- felelni.

* E folyó hó 30-án érkezik ide Temes- várról azon katonai szakbizottság, mely a katonai laktanya ügyében fog véglegesen határozni.

* A városházat naponkint javíttatja köz- tisztelőben álló polgármesterünk, a ronda börtön, a nyaktörő padlozat, majd mind eltűntek, s ujjakkal pótolvák.

* A városházán a cholera bizottság Dr. Plechl Szilárd jeles városi főorvosunk elnök- lete alatt már megkezdte működését, s hisz- sük, hogy a bekövetkezhető ragálynak az erélyes intézkedésekkel, mi hamar gátot is fogunk tudni vetni.

* Német színezék készülnek Ujvidékről városunkba. Bizony kár lesz, mert magunk is alig bírnak megélni.

* E napokban a városi rétből a jégeső tetemes károkat okozott.

* Elleméren járási erélyes szolgabíránk, a rend- és tisztaság fenntartására a legnagyobb szigorot alkalmazza. A faluban a házak előtt álló büzhőd vizek lecsapolását elrendelte szó- val mindent megtett, amit a közegészségügye megkíván.

* Debéliaes, Torontálhoz csatolandó határ- vidéki községben magyar olvasó-kör alakult; ez ügyben különösen buzgokodtak Fekete Ká- roly, Siro N., Ballaghy Lőrincz, Lassy A. s Hirth Károly. Hiszük, hogy ezen urak ha- zafisága a kört továbbra is virágzásban fogja tartani.

* Szeged városának meggylői a baja régi tartozásai miatt; mint a „Szegedi Híradó“ írja, a kincstári ügyészség részéről június 20-án egyszerre három rendbeli betáblázási kérvény érkezett a szegedi kir. törvényszékhez a város összes vagyonára: az első követelés egy 5000 flos inséges kölcsön 1866-ból, a második egy 15.000 flos hasonló kölcsönösszeg 1868-ból, a harmadik közel 50000 flos szintén állami köve- telés 1849-ből (?) összesen 70000 f. E kérvények épen most nyujtának be, midőn a város a 250 ezer flos jelzőkölcsön realizálásához készült, melynek sikerülése azon körülmény folytán, hogy e régi tartozások az új kölcsön alapjául kijelölt baktóra is előjegyeztettek, több mint kétszörösé vált. A tanács most, mint a

„Szeg. Hír.“ hallja, úgy kívánt segíteni a ba- jon, hogy közgyűlési jóváhagyás reményében a jelzőkölcsön biztosítékul a város bér- házat is kijelöli.

* Szegeden egynehányan farkas vadá- szatott rendeztek a közeli nádásban. — Valjon nem oly farkasok ezek, mint az elleméri rétből korbórló szarvasok voltak, a melyeket híresztelt mindenki, de látni nem látott senki.

* Zimonyból egy optikus fogja városunk- kat meglátogatni, ki tükrével mindenféle szint képes előállítani. — Ezzel nem mutat sokat, mert tessék neki, anyi szint játszani, mint naponkint X. úr Becksereken játszik.

(Aláírási felhívás!) A zürichi magyar egyesület emlékkönyve sajtó alá adatott és kö- vetkező tartalommal, így mint: „előszó, az egyesület 10 évi története, tagok névsora, gyű- léseink és alapszabályaink, pénztár, könyvtár, Sylvester estélye, Polytechnicum s egyéb tan- intézetek, külföldi magyar egyesületek, külföldi magyarok s egyéb szabad dolgozók“ ellátva és Szalay László zürichi lakháza fametszetével diszítve augusztus 1-én hagyandja el a sajtót. A t. c. közönség, mely ezen tárgyak iránt érdeklődik és lelkesül, felkérlek ezen emlékkönyvre előfizetni. Egy példány ára 1 ft. o. é. vagy 2 franc 50 centime. A tiszta jövedelem szűkölködő egyleti tagok és átalazó honfiai segélyezésére fordítatik. Az előfizetési összeg augusztus 1-éig Maléter Zoltán úrhoz, Zürich, Fluntern, Oberhof Nr. 1, küldendő. Tíz pél- dány után 1 tiszteletpéldány jár. Felülfizetések a jótékony cél előmozdítására szívesen fogad- tatnak. A szerkesztőségi bizottmány: Kollarits Mihály, zürichi kanton-iskolai helyett. Kegy- tanár; Lázár Elemér, mérnök; Laendler Mór, mérnök; Mentsik Agoston, mérnök; Maléter Zoltán, mérnök; Tóth Károly, mérnök; Vajdady Géza, tanár. Zürich, 1873. június 3-án.

* Rendkívüli zivatar volt Pesten a mult szombaton este, hét óráról mintegy nyolczig tartott. Az este oly erőszakosan zuhogott, hogy némely utcában csónakon lehetett volna járni. A villámok alig tartott szüneteket, s több em- berélet esett áldozatul. Így Ó-Budán Heuthaler ó-budai polgár 18 éves leányát a villám a konyha előtt agyonujtotta s rögtön meghalt. A villám beütött még a háromnyul-laktanyába is, de semmi szerencsétlenséget nem okozott. A lak- tanyával szemközti levő „kék kakasoz“ című üzlet cimerét, a kakast, leütötte, a buda-örsi országoton pedig egy nőt, egy férfit és két gyermeket, kik egy család képeztek, sujtott agyon a villám. Pesten a zsidó templomba és a Károly-kaszárnyába csapott be. A zivatar a budai hegyekben is nagy pusztításokat okozott és a fővárosban több emberéletet áldozatul köve- telte. A gyeputczában egy cipész, a kuttal vizet merítve a konyhaajtóba lépett, egy villám- csapás érte s rögtön halva rogyott össze. A konyhában lévő eselédet a villám csak érintett s könnyű aljegyzővel megmenekült. Egy Pestről haza Kis-Pestre siető 4 tagból álló családot a zivatar utközben ért; egy fa alatt kerestek menedéket, de alig állapodtak meg a terebélyes fa ágai alatt, midőn a villám beleszapott, s mind a négy egyént, apát, anyát és két fiút agyonütötte.

* Jóizu házassági tréfát beszél a „Mi- chigan“ néplap: Egy hete, hogy Gathner öz- vegy, ki a hatodik emeletben lakik, a Gratiost- utcában egy ismerőssel találkozott és panas- kodott, hogy nincs már sem liszte, sem fája, s hogy egyáltalán igen rosszul megy a dolga. A ba- ránt azt tanácsolta, menjen megint férjhez; de az özvegy azt felelte, hogy nem akar férj. „Ak- kor én segítek,“ monda a jó barát, árverést tar- tott önzre ezen föltétel alatt, hogy a leglőbbet igérvén még egy hetet kell várni, mielőtt önt elveszi, s ez időt arra használja, hogy a leendő férjet kiismerje. Az asszony nevetve adta bele- egyezését, és a jó barát egy málna szekrényre állott és megkezdé az auctiót. Többeket gyűjtött össze, kiknek megmagyarázta, hogy évek óta ismeri ez asszonyt és tudja, hogy az jó jellem- mel és jó vérvákkal bir, és nem pazar. 10 cen- time-mal kezdte az árverést és fötítve 43-ra. A jelen voltak közt ott volt egy agglegény is, Jos- lin Péter, ki már rég megunta a vendégülöi koszt- tot, de még mindig nem talált alkalmas felesé- get. Gathnerne egyre jobban megnyerte tetszé- sét. Öt dollárt ajánlott érte, végül megadott nyolczat. Miután senki sem kínálta többet, Gath- nerne övé lett. Joslin megvendégelte a jelenvol- takat, kitarította a hetet és elvette Gathnerét, ki meggyőződött, hogy férje szorgalmas, mért- teltetés és jó jellemű.

* A f. hó 17-én föltűnt meteorról most Morva-Csehországból, Magyarországból és Szi- leziából új és új hírek érkeznek, melyek az időre nézve megegyeznek, s csak a színjátékra nézve különböznek. Valószínű, hogy a meteor déli Csehországból esett le. Morvából hallott fötүүлésről értesítnek, míg Raudnitzban (Cseh- ország) tompa dörgést hallottak, mely a maga- sabbban fekvő házak ablakaira és ajtajaira rázkód- tató hatással volt. Dr. Galle a „Breitauer Ztg.“- ban így ír a tűneményről: „Este 8^{3/4} órakor vi- lágos, fehér fényben ragyogó tüzgolyó volt lá- tható, mely a látkör fölött mintegy 20 ölnyi magasságban méréskelt sebességgel délnyugat- ról nyugat felé repült és ott kialudt. Kezdetben egyenes, de azután kigyózódo fehér vonalt hagyott maga után, mely 25 percig volt látható, egyre vesztve színéből.“ — Strieganból pedig ezeket írják: A tüzgolyónak látszólag 15 centimeter átmérője volt, kék-vörös fényben ragyogott és egy fölszálló rakéta suhogásával mozgott dél- ről nyugatra. Néhány másodperc múlva a tűne- mény tompa pattanással eltűnt, kezdetben vö- rös, később fehér gözvonalat hagyva maga után, mely kigyóalokban még mintegy 20 percig volt látható. Több szemlélő ez idő alatt kisebb go- lyókat is látott.

* (Egy régi gonosztevő elfogatása. Bécsi lapok szerint azon gonosztevők egyike, kik 1863-ban a gyulafehérvári püspöki lakot felgyújtották és az ennek folytán támadt zavarban a püspöki pénztárból 40,000 ftnyi összeget elraboltak. Elefant Móríczt mult szerdán Bécsben elfogatták, hol néhány hét óta „Stern Móríczt, ügynök” név alatt tartózkodott. Az említett rablás után Elefant Móríczt és bűntársait: Baumann Mihály, Farkas Benjamin, más néven Berger Salamon, Farkas, más néven Frank Izid, Meisel Bernát és Leiser Nusel, más néven Weller József elfogatták; 1863. évi február 19-én azonban sikerült Elefantnak és Farkas Benjaminnak a gyulafehérvári városi börtönből a fal átörése után megszökni, és ez idő óta nyomuk sem volt. Elefantra multkor elfogatása óta már rábizonyították és maga is bevallotta, hogy első szökése óta Magyarországon, Németországon és Európa államaiban is kisebb-nagyobb lopásokat és betöréseket követett el, nevezetesen a mult évben Wigand passzau aranyévesnél 5000 ft értékű elkövetett lopás szintén őt terheli. Elefant a bécsi országos törvényszéknek adatott át.

* Az anonyim levelek — kezelését már a szemtelenségig viszik az emberek, ugyan is Deak egy levelet kapott nem régiben melyben fölkérte, hogy olvastasson föl egy a képviselőház elnökehez, benyújtás végett, intézett kérvényt. A leveleiről azonban elmulasztotta megnevezni magát. A kérvény előterjesztését tehát nem volt könnyű dolog megsérgetni. Hanem Deak mégis utána nézett, s a levél tartalmának némely részeit után a petítiót csakugyan sikerült fölkeresni. Hanem ez alul is hiányzott a névadás. A benyújtásnak tehát el kellett maradni. Ha tehát az illető kívánja, hogy megtörténjen, legyen szives tudatni kiletét és tartozkodási helyét. Hogy vállalkozik-e ezen hiányzó részletek pótlására, azt nem mernők állítani kérvényének elolvasása után. Ebben, ugyanis, eléggé megfejtve látnak a névtelenség indokát. Mert ezen érdekes petíció nem áll egyébként mint undok piszkolódásokból, melyekre a következő értesítés teszi föl a gyalázatosság koronáját: „Őnek pedig, elnök ur! midőn kezébe adom ezen soraimat, a legnagyobb kötelességévé teszem, miszerint a t. képviselőház elé terjeszse, nem különben azt a lapokban közölje, mindhogy ellenében esetben, ha ezt elmulasztaná, még ezen negyedévben Ábrahám és Izák kebelebe küldjük őnt.”

* (A kegyuri kötelezettségek.) szabályozása érdekében a vallás- és közoktatásügyi miniszter a mai hivatalos lapban egy szabályrendeletet tesz közzé, melyben a közalapítványi birtokokon fenálló kegyuri terhek, a mennyiben azok a miniszterium kezeléséhez tartoznak, következőképp határozatnak meg: Kegyuri kötelezettségből csak templomok és tornyok, lelkesítő lakok és tartozékai, mint konyha, kamra, pincze, kerítés építhetők a gazdasági és egyéb épületek emelése és kiigazítása az illető hitközséget terheli; általában szabályul szolgál minden építés és kiigazításnál, hogy a kegyur csak annyiban vesz részt, a mennyiben a község nem képes a költségeket fedezni, és akkor is csak az anyagot és pénzületi költségeket viseli, a kézi és szekeres napszám a hitközséget terheli. Oly kiigazítások és változtatások, melyek rendszerint a lakókat terhelik, mint a tisztogatás, kalyha átelyezés stb. a kegyur által nem eszközölhetnek, hacsak az egyes kiigazítási tétel a 20 ftot meg nem haladja. A javadalmak legalább május 20-ikáig tartoznak a kiigazítási és építkezési tervek benyújtani, hogy azok elfogadás esetében a költségvetésbe fölvehetők legyenek.

* (Lélek vásárlás Temesvárott. Tegnap a helybeli városi kapitányság a vasúti indóháznál két leányvásárlót (egy fiatal embert és egy némbert) fogott el, ép a midőn e két makvirag egy fiatal leányt Törökönba vinni készült. A fiatal ember törökönba vendéglősnek mondta magát, és a nála volt leányt állítólag pinczérnöknek és szobaleánynak fogadta fel. Ezen ürügy alatt sikerült neki aldozatát megnyerni, a melyet, mint értesülünk, keleten áruba bocsátani szándékozott. E lelketlenséget eláruló tény alapján nem győzzük eléggé figyelmeztetni a hazai és különösen a végvidéki rendőrséget, hogy kettőztetett éberséggel kísérje a keletre utazó közönséget és nehany ecclatás közbejövését által szüntesse meg a fehér nökkel üzőt rabszolga kereskedést.

* Egy párisi szinigazgató eladta rekvizitumait, melyek közt voltak: egy tenger, tizenkét nagy hullamból, a tizedik, mely a többinél nagyobb, kissé meg van sérteve, másfel tuczt feketén szegélyezett felhő jó állapotban; egy ujdonatuj szivarvány; egy jeles hóvihar, finom papírpelyhekből és más két rosszabb minőségű hóvihar; egy nem nagy értékű lealdozó nap és egy telihold; egy elefant, egy krokodil és három sárkány; több alkohol készlet, alkalmas tüneményekre és kék lángok előidézésére; végül egy ujdonatuj menyörgő.

* Az osztrák állampolya közvetlen hójtarifája utasok, máhák, gyorsutak, pénzküldemények, árúk és márhák közvetlen szállítására nézve, Bécs (állam- és éjszaki pályaudvar), Florisdorf, Marchegg, Pozsony, Budapest és Kőbánya állomások közt részt, és az alsó-dunai: Giurgevo (Bukarest), Odessa, Konstantinápoly, Levante, Smyrna, Salonich stb. állomások közt másrészt, továbbá utasok, máhák, árúk és márhák szállítására nézve az osztrák államvaspályatársaság gözősein, helyi és csatlakozási forgalomban Baziaison a vasúthoz, részben megváltoztatott tételekkel ujdonna kidolgozott tarifa jelent meg; és e tarifa a társasági állomásokon és a szállítórodákban (Bécs Schulhof 4.) és Pesten (nádorutca 20.) valamint az üzleti igazgatóságnál Bécsben (Pestallozzi Gasse 8.) megzemléhető s ugyanott kapható.

* (Szerelmi romantika falun.) Ungvárt történt. Junius 12-én egy szakácsnő ivóvizért jött a mély kuthoz. Miután e kut már régóta szerető szívek találkozási helye, a leány itt találkozott szeretőjével, ki mint Jákob nem tudott hét évig a leányra várakozni. Pajzanságában karjai közé fogta a leányt s a víz fölé tartotta, csakhamar elveszté a súlyegyet s az aldozatot a vízbe ejté. A helyett, hogy mint galant lovag utána ugrott volna, fejét vesztve a háztulajdonoshoz rohant, azt hazudva, hogy gyermeke a vízbe esett. Az apa kétségbeesve rohant a kuthoz, föléje hajlott, hasonlóképp súlyegyet vesztett s a vízbe bukkott. Erre a háziúr neje elájult. A lármára sok lakos szaladt össze s kimentették mind a kettőt. A szakácsnő súlyosan megsebesült. Annak, ki reá esett, semmi baja.

* Wiener Péter, a zombolyi polgári iskola egyik rendes tanára, és a délmagyarországi tanítóegylet elnöke, ki már két évvel azelőtt a külföldi tanítóképezdek tanulmányozására kiküldve volt, ujdonna 300 ftnyi államegélydíjban részesült, miszerint a bécsi közkiállítás és a porosz- és szászországi legkitünőbb polgári iskolákat meglátogathassa. — Gratulálunk s kívánjuk tanulmányozásainak a legjobb sikert.

* A „Zasztava” igen haragszik az ujvidéki polgármesterre Macsvánszky urra, hogy miért engedte meg, hogy leánya a zászlószentelésnél mint nyoszolyó leány szerepeljen s mi több az a borzasztó nagy bünt követte el, hogy nemzeti szalagot viselt. — Atyafi ez Magyarországot, itt ez a szin az uralkodó, s ezt kell önöknek is tisztelhetni tartani. Ugyan mikor jön már meg az eszök kérem?

* A „Pécs-Baranyai Lapok” e hó végén megfogtak szünni. — A szerkesztőség nyíltan kimondja, hogy ennek csupán a közönség részéről tanúsított részvétel az oka. Kár, hogy e jeles vidéki lap megszünik Baranya megyére e lap megszünése igen nagy szegénységi bizonyítvány?

* A „Franklin”-nyomda társulat Pesten a kiállítás tervrajzát adta ki. — Ennek használatával, felesleges a kiállításnál minden magyarzó személy. — Ára 40 kr. Ajánljuk a kiállításra utazó közönség becses figyelmébe.

* „Meddig él a magyar nemzet” irta Kubinyi Lajos, című munka küldetett be szerkesztőségünkhez. — Kubinyi úr egyes szokott irtni, ezt mostani munkája is bizonyítja. Erdemes meghozatni.

* A cs. k. szab. dunagőzhajótársulat tudatja, hogy a Budapest és az alsó vidékek közt közlekedő gyorshajók valamint a Budapest, Zimony és az alsó-Duna közt közlekedő rendes személyszállító hajók föl és le ismét érinteni fogják a belgrádi állomást. Egyszersmind tudatja az igazgatóság, hogy a társulat hajóival az osztrák magyar birodalomból Törökországba érkező utasok a török dunai kikötőkben nem tartanak quarantainát.

TÖRVÉNYTEREM.

1873-ik évi junius 28-án a nagy-becskerei e. f. kir. törvényszéknek tartandó nyilvános ülésében következő perek fognak előadtni:

- Előadó: STANKOVITS GYÖRGY, kir. törv. bíró.
2078. sz. polg. 1872. — Szávits Sándor, felperesnek gróf Rogendorf Róbert mint alperes ellen, 2000 ft. és törv. jár. iránti ügye.
720. sz. polg. 1873. — Reiter Ignác, felperesnek Fischer Lajos alperes ellen, 3000 ft. s jár. iránti ügye.
3681. sz. polg. 1873. — Rassa Marianna, férj. Urszu Juoné felperesnek, Rassa Jéfta alperes ellen, örökösödés kiadása és tulajdoni jog elismerése iránti ügye.
3682. sz. polg. 1873. — Petrovics Dragutin ügyvéd felperesnek, Mattanovich Blazo alperes ellen, 8 hold 174 □-nyi föld tulajdona és kiadása iránti ügye.
1873. évi junius 25-én nyilvános ülésben előadottak:
876. szám polg. ex 1873. — Pein Laza felperesnek, Pein Glisa alperes elleni örökösödés iránti ügye.
2614. szám polg. ex 1873. — Kanitz Abraham felperesnek, Dosztanics Jova alperes ellen, 335 ft. tőke és törv. jár. iránti ügye.

Közgazdaság.

„Az Anker” 1873-ik évi május havi üzletkimutatása. — E hóban a társulatmal benyújtott összesen 527 bevallás 740,048 ft. biztosítandó összeggel, és pedig: 330 bevallás 542,719 ft. halálesetre, és 197 bevallás 197,329 ft. életesetre.

Kiállítás lón 282 körtvény 473,788 ft. halálesetre, és 188 körtvény 202,066 ft. életesetre; összesen tehát 470 körtvény 675,854 ft. ftal.

A havi bevétel volt 109,047 ft. haláleseti díj, és 99,422 ft. betételekben, összesen: 208,470 ft.

Ez évben benyújtott 3263 bevallás 4,802,248 ft. ftal, és kiállítás 3223 körtvény 4,332,360 ft. ftal; ugyan ezen időben bevétel volt 1,140,792 ft.; — halálesetek pedig kiüzettett 205,192 ft.

A társaság működése kezdetétől fogva halálesetekért kiüzett 4,821,490 ft., és az 1873-ik tülélesi társulás (Associatio) eredménye 726,578 ft. volt, mely összeg 872 tag közt aránylagosan felosztott.

Idegének névsora

1873. évi junius 11-től bezárólag 25-ig.

Pest városa szálloda:

Daurd Emanuel, voyageur, Bécs. — Popovits Dávid, ügyvéd, Párdány. — Davidovits Louis, jogász, Szeged. — Schaffer Lipót, ker. utazó, Bécs. — Arányi Béla, hivatalnok, Kula. — Keresztessy János, megyei bizottsági tag, Csóka. — Jankovits József, kir. kerületi orvos, Nákófalva. — Zarits Helén, kereskedőné, pusztá Tornos. — Istvánffy István, ügyvéd, Török-Becse. — Pethe István, jegyző, Tör.-Becse. — Dr. Herz József, megyei főorvos, Nagy-Szent-Miklós. — Rohanky A., földbírtokos, Budaköz. — Machalek N., kereskedő, Uj-Becse. — Viszhay Károly, gazdatiszt, Torda. — Bunyevácz Károly, ügyvéd, Tör.-Becse. — Tröschler József, építészeti tiszt, Bécs. — Karlitzky Gyula, kereskedelmi ügynök, Pécs. — Mano Gusztáv, kereskedő, Remscheid. — Rohonczy G., földbírtokos, T.-Becse. — Sary János, kerületi állat-orvos, Szeged. — De Potere Jakab, honvéd huszár-örnagy, Csákoza. — Tuzentaler, ügyvéd, Pest. — Dr. Kuncz, ügyvéd, Pest.

Magyar király szálloda:

Szuga Mátyás, jegyző, Lázártelep. — Franzleek J., üvegyár tulajdonosa, Zvecov. — Dr. Kapich Antal, Tör.-Becse. — Schey Mór, pincér, Temesvár. — Osztoits Arszén, m. kir. adótiszt, Csákoza. — Virágháti Elek, megyei orvos, Bánlak. — Novak István, m. biz. tag, Bartos. — Thöress Péter, megy. biz. tag, Billét. — Baumbach N., jegyző, Klári. — Punik Péter, m. biz. tag, Szerb-Klári. — Rutner Ig., barom orvos, N.-Szt.-Miklós. — Milutinovits Sándor, szolgabíró, Bánlak. — Zsupunsky Vladimir, szolgabíró, Módos. — Fendler Frigyes, Csávos. — Vadász Kálmán, Bánlak. — Vornle Miklós, Bánlak. — Schiller Lipót, jegyző, Tógyér. — Engelhardt György, sertéskereskedő, Bécs. — Dr. Csolakovits Sebő, szolgabíró, Szent-György. — Wagner Mátyás, földbírtokos, Zichydorf. — Hanesok Victoria, szeresztő kereskedőné, Zsombolya. — Konn Jakab, kereskedő, Torak. — Karamatis N., búzakereskedő, Uj-Becse. — Mocsenyi András, földbírtokos, Foeny. — Kiurszky Döme, jegyző, Billét. — Tirjung, Péter, Budapest.

Korona szálloda:

Jankovits Péter, ker. ügynök, Pest. — Máhnay Károly, ker. utazó, Sepsi-Szt.-György. — Behrau Károly, búzakereskedő. — Kepich J., földbírtokos, Szent-György. — Bosányi József, kárrendező, Pest. — Frankl W., ker. utazó, N.-Kanizsa. — Dr. Weiss, N.-Kanizsa. — Hoffmann B., aranyművész, Versecz. — Feger Ferencz, kereskedő, Temesvár. — Grünwald A., kereskedő, Pest. — Petrovics János, m. biz. tag és orvos, Párdány. — Schikhofer József, ker. barom-orvos, Párdány. — Dr. Lövy Adolf, Módos. — Arsenovits M., kereskedő, Orlovát. — Teuschler M., k. utazó, Passau. — Lampl Ignác, kereskedő, Martonos. — Weiss S., kereskedő, Szeged. — Deutsch Samu, kereskedő, Pest. — László Antal, bírtokos, Módos. — Farkas Helén, mézszáros-özveg, Pest. — Lederer J., ker. utazó, Bécs. — Brandeis József, Temesvár. — Schauer N., gazdász, Szt.-György. — Manojlovits G., magányos, Módos. — Popovits Pal, kereskedő, Kuttel. — Scheiber Jaques, bank-tiszt, Keszthely.

Szerkesztői nyiltposta.

Azon t. levelek íróinak, kik a mult hét folytán üdvözölték szerkesztőségünket, egyenkint és együttesen mindnyájuknak. Fogadják öök forró köszönetünk nyilvánítását.

K. urnak. A kérdéses cikket nem kaptam.

V. S. urnak. A nevezett egyén ellen beküldött panaszt szerintem jobb volna az alispáni hivatalhoz először beküldeni. — Mi nem kételkedünk a tény valódiságában, de elfogja Uraságot ismerni, hogy minden esélyeséget, kár volna a nyilvánosságot igénybe venni.

Barabás György tanár urnak Sárvár, vasmege. Szives felszólítása folytán, a lap küldése iránt intézkedünk.

B. K. urnak. Pesten. A fővárosi levelek hol késnek az éjji homályban.

H I R D E T É S E K.

1015. sz. v. k. 1873. **Hirdetmény.** (1°)

Nagy-Becskerek rendezett lanaesú város képviselő testületének folyó évi Majus 27-ik napján, 288 sz. a. hozott közgyűlési határozatával elrendelte, miszerint a városi t. lakosság illetőleg háztulajdonosai utca-ajtaikat, vagyis kapukat **télen 9, nyáron pedig 10 órakor** 5—20 frigt terjedő penzbírság terhe alatt bezárni kötelességüknek ismerjék.

A fenemlített határozat értelmében tisztelettel felhívom ezen város lakosságát, hogy utca-ajtaikat **folyó hó végéig** kulcsal elzárni, és a kitűzött határidőn túl zárva tartani sziveskedjenek, mert ellenkező esetben a fentkített bírsággal lesznek sújtandók.

Kelt N.-Becskereken, 1873. évi junius 20-án.

Nédits János,
városi kapitány.

1114. sz. közig. 1873. **Pályázat.** (3°)

Torontálmege ó-bessenyői kerület szolgabirája által közhírré tétetik, miszerint az e kerülethez tartozó Gyála községében üresedésbe jott jegyzői állomás, melylyel az évi fizetés és egyéb járandóság és pedig: keszpénzben oszt. ért. 450 ft., 10 pozsonyi mérő tiszta búza, szabad lakás, kerttel van összekötve, tölendő be.

A választás folyó évi **július 14-ik** napjának, dél-élti 10 órakor fog Gyála községében megtartani, minél fogva felhívtnak mindazok, kik ezen állomásra pályázni szándékoznak, s kik a magyar és szerb nyelvet jól és irásban bírják, hogy folyamodásukat 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §-sa értelmében felszerelve, a választás napot megelőzőleg hozzám nyújtsák be.

Kelt Uj-Szegeden, 1873. junius 3-án.

Keresztes Ignác,
szolgabíró.

1140. sz. k. 1873. **Pályázat.** (2°)

A nagyméltóságú magyar kir. belügyministerium folyó évi ápril 14-én 12324. számú magas rendeletével megengedni méltóztatott, mikép Majdan nagyközség alakulhasson, ennek folytán az ujdonna felállítandó jegyzői állomásra, melylyel évenként természetbeni szabad lakás, 400 ft. keszpénz, uti atalány 20 ft. fizetés van összekötve, a pályázat megnyitattik, avval, hogy a választás folyó évi **július 3-án** Majdan községében fog megtartatni.

Felhívtnak emnélfogva a pályázni szándékozők, hogy folyamodásukat az 1871. évi XVIII. t. cz. 74. és 83. §-ok értelmében felszerelve, a választás előtti napon nálam nyújtsák be.

Kelt Uj-Szegeden, 1873. junius 9-én.

Keresztes Ignác,
szolgabíró.

243. sz. **Árverési hirdetés.** (3°)

Alulírt kiküldött végrehajtó a váltó végrehajtások tárgyában kiadott ministeri rendelet 46. §-a értelmében ezennel közhírré teszi: hogy az e. f. kir. törvényszék mint váltó-bírság 1578. számú végzése által Novakovits Ferencz ellen, Yukov Zsiva részére 300 ft. követelés végett elrendelt kielégítési végrehajtás folytán bíróság lefoglalt, s 420 ft-ra becsült 6 lóból álló ingóságok nyilvános árverés útján eladandók, minek Horvát-Neuzina községében leendő eszközlésére határidőül 1873. évi **július 11-ik** napjának dél-élti 9 órája kitűzetett, melyhez a venni szándékozők ezennel oly megjegyzéssel meghívtnak: hogy az érdeklött ingóságok emez árverésen, szükség esetében becsáron alul is eladtni fognak.

Kelt N.-Becskereken, 1873. évi junius 25-én.

Marianovich János,
kir. bír. végrehajtó.

4025. sz. p. 1873. **Csódhirdetmény.** (3°)

Nagy-becskerei királyi törvényszék részéről ezennel közhírré tétetik, miszerint mellenczei lakos Protics Joachim ellen, saját kérelme folytán csőd elrendeltetvén, hitelezők összejövételére 1873-ik évi **augusztus 25., 26. és 27-ik** napjai tüzetnek ki határidőül, ideiglenes tömeggondnoknak Hadzsics György mellenczei kereskedő, perügyletöknek pedig Krsztics János helybeli ügyvéd, neveztetvén ki.

Felhívtnak tehát mindazok, kik a Protics Joachim-fele csődtömegéből bár mely jogcímvel valamit követelnek, hogy keresetüket szükséges okmányokkal ellátva kellő példányokban a fent kitűzött határidőre ezen kir. törvényszéknek annál bizonyosabban adják be, mivel később beadott követeléseknek hely nem fognak adatni.

Kelt Nagy-Becskereken, a kir. törvényszéknek mint csődbírósnak, 1873. junius 13-án tartott üléséből.

Kir. törvényszéki elnök helyett:

Hoszsú György.

Ház-eladás.

Néhai **Petes István** 1059. számú háza, az evang. templom közelében szabad kézből eladandó.

Bővebb értekezlet a tulajdonosné özvegy **Petesné**l ugyanazon házban.

(3°)